

**A 2008-as szlovén EU-elnökség
kulturális programja**

Az Európai Unió 2008-as szlovén elnökségének kulturális programja

A 2008. január 1-jén kezdődött hat hónapos szlovén EU-elnökség elsősorban a kultúrák közötti párbeszédre, a kulturális sokszínűségekre, a többnyelvűségekre, az audiovizuális területekre, a művészek mobilitására, az Unión kívüli országokkal való együttműködésre, illetve a kultúrának a gazdaságban betöltött szerepére koncentrál. 2007-től új rendszerben, úgynevezett trojkában követik egymást a soros nemzeti EU-elnökségek; Szlovénia a korábbi elnök Portugáliával és Németországgal működik együtt.

SI.nergy - a szlovén munkaprogram lényege a szinergia

Az Európai Tanács elnöki tisztségét félévente más tagállam tölti be, előre meghatározott sorrendben. Ezen időszak alatt az adott ország jár el az Unió nevében, minden tagállam érdekeinek képviselőjeként, illetve a napirenden levő, átfogó európai célokat támogató konkrét ágazati, illetve szakmai témákat mindig döntően a soros elnökség határozza meg. Szlovénia 2008. január 1. és június 30. között tölti be az Európai Unió soros elnöki tisztségét.

Az Unió 27 tagúvá bővülésével mind fontosabb az egymást követő elnökségek szoros együttműködése az elnökség problémamentes átadása érdekében. Az Unió fennállása óta először Németország, Portugália és Szlovénia 18 hónapra szóló közös programtervezetet vázolt fel a 2007 januárjától 2008 júniusáig terjedő időszakra. Ennek a szoros összefogásnak egyik kifejeződése a szlovén elnökség mottója, munkaprogramjának címe: **SI.nergy** (együttműködés, szinergia)

A „18 hónapos” vagy „trojka-program” főbb témái

A **„trojka-program”** a 2007-es német és portugál, valamint a 2008 első félévében zajló szlovén EU-elnökség közös terve, amelynek célja a folytonosság erősítése az egymást követő elnökségek munkájában. A következő témák kaptak nagy hangsúlyt benne:

- a szociális modell fenntartása, a szabadság, biztonság és jog térségének erősítése;
- az európai iparban erősíteni a versenyképességet és az innovációt;
- a Lisszaboni stratégia megvalósítása (belső piac kiteljesítése, jobb jogalkotás);
- az unió fejlesztése (különösen az alkotmányozási és reformfolyamaté);
- az EU külpolitikai szerepének megerősítése (külső határok hatékony védelme, terrorizmus elleni harc).

Ez a 18 hónapos program az alapja a szlovén elnökség egyedi munkaprogramjának is.

A szlovén elnökség kulturális prioritásai

A szlovén elnökség fő prioritásai a fent említett 18 hónapos programon alapszanak. A szlovének nagy hangsúlyt fektetnek a **kultúra népszerűsítésére**, a **kultúrák közötti párbeszédre**, a **többnyelvűségekre** és az **audiovizuális területekre**.

Ezeket a fő célokat a civil társadalom képviselőinek és az Európai Unió összes intézményének, elsősorban az Európai Parlamentnek, szoros együttműködésével kívánják elérni.

Kultúrák közötti párbeszéd, kulturális sokszínűség

A **kultúrák közötti párbeszéd** a szlovén elnökség egyik fő prioritása. Azért is fektetnek nagy hangsúlyt erre a területre, mert az elnökség egybeesik A *kultúrák közötti párbeszéd európai éve (2008)* kezdeményezéssel, melynek mottója „Együtt a sokféleségben”. Különös figyelmet fordítanak a kultúrák közötti párbeszéd fontosságára a média, az oktatás, a tudomány és a fenntartható fejlődés területén is.

A szlovén elnökség nagy hangsúlyt fektet A kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló UNESCO-egyezmény népszerűsítésére és alkalmazására is: 2008 májusában nemzetközi konferenciát rendeznek a kultúra szerepéről a külpolitikában.

Az elnökség továbbá tanácsi következtetési **javaslatot** dolgoz ki a **kultúra, a többnyelvűség népszerűsítésére**, valamint a **kultúrák közötti párbeszéd fejlesztésére**, annak 2008 utáni fenntartására is.

A dokumentumban javaslatokat tesznek többek között

- az európai polgárok *interkulturális képességeinek* fejlesztésére különböző művészeti projektek által;
- a közös *európai kulturális örökség* jobb megismertetésére;
- a *többnyelvűség* népszerűsítésére, a *nyelvtanulás* ösztönzésére;
- illetve a *művészek mobilitásának* megkönnyítésére és a mozgás akadályainak megszüntetésére.

A javaslat alap gondolata, hogy a saját kultúra ismerete nélkülözhetetlen más kultúrák megismeréséhez, amihez pedig nagyfokú mobilitásra van szükség. Ahhoz azonban, hogy meg is értsük egymás kultúráját, szükség van saját *interkulturális képességeink fejlesztésére*, ami pedig magas szintű és intenzív *kooperációval* és kölcsönös *toleranciával* érhető el. Ezen a területen nagy szerepe van tehát a kultúra és az oktatás közötti együttműködésnek. Ezt is szimbolizálja, hogy 2008 márciusában az Oktatási, Ifjúsági és Kulturális Tanács három bizottsága együttes ülésen tárgyalja a javaslatot.

A javaslatot a Miniszterek Tanácsa várhatóan 2008 májusi ülésén fogadja el.

Audiovizuális terület és digitalizálás

Az **audiovizuális irányelvek meghatározásának** szorgalmazása is az elnökség egyik prioritásához tartozik, a korábbiakban elfogadott irányelvek és közlemények alapján. A gyors technológiai fejlődés új kihívásokat jelent, illetve új problémákat és veszélyeket hordozhat. Olyan eszközöket kell tehát kifejleszteni, melyek előnyösen hatnak a kulturális sokszínűségekre, a közérdekre és a plurális médiára. Ahhoz, hogy az audiovizuális területen hatékony stratégiát tudjanak kidolgozni, először az eddig használt gyakorlatok hatékonyságát kell tanulmányozni és megfelelő értékelési paramétereket kell kifejleszteni, hogy meg lehessen állapítani a tömegtájékoztatás fejlettségét. A gyakorlat oldaláról: az új **„Media Mundus”** (az Erasmus Mundus, felsőoktatási csereprogram mintájára) olyan projekt, mely elősegíti az audiovizuális együttműködést az úgynevezett harmadik országokkal (nem-EU-tag országok).

A Bizottság egyeztetést kezdeményez a digitális tartalmak szerzői jogainak menedzselésével, a több területre érvényes licencek megszerzésével és az online szerzői jogok tiszteletben tartásával kapcsolatban. E témáról 2008 június elején nemzetközi konferenciát is szervez a szlovén elnökség. Mivel a piac önmagától nem biztosítja a kultúra sokszínűségét, fontos, hogy intézkedéseket tegyen az Európai Unió ezzel kapcsolatban is.

Hároméves munkaterv

A szlovén elnökség alakítja ki a **Tanács munkatervét** az elkövetkezendő **három évre**. Ez a terv az Európai Bizottság által már kidolgozott kulturális stratégiára (a Bizottság Közleménye az európai kulturális programról a globalizálódó világban) és egy új munkamódszer, a nyitott koordinációs módszer bevezetésére támaszkodik, valamint a portugál elnökség idején a 2007. novemberi Oktatási, Ifjúsági és Kulturális Tanács ülésén elfogadott európai kulturális menetrendről szóló tanácsi állásfoglaláson alapszik.

A munkatervben javasolják:

- a **művészek**, valamint egyéb kulturális szakemberek **mobilitásának** megkönnyítését és akadályainak megszüntetését. Ilyen könnyebbségek lehetnek:
 - az *egyszerűbb vízumszerzési* lehetőség;

- a „Kulturális Erasmus Mundus” létrehozása, amely ösztöndíjrendszer az EU-n kívüli országok művészeinek;
- a művészeknek európai *elektronikus társadalombiztosítási kártya* bevezetése,
- az európai *művészi útlevel* bevezetése.
- olyan eszközök bevezetését, melyek segítségével **növelni** lehet az európai **polgárok érdeklődését a kultúra iránt**, illetve elősegíteni a **kultúrához való hozzáférést**, mint például:
 - a *kulturális örökség* iránti figyelemfelkeltés;
 - a *többszempontú nyelv* népszerűsítése, a *nyelvtanulás* szorgalmazása;
 - a *digitalizálás* (és a kulturális termékek elérhetővé tétele az interneten keresztül);
 - a *kulturális turizmus* támogatása;
 - a *művészeti oktatás* és a *kultúrára nevelés* erősítése a kreatív készségek és képességek kibontakoztatása érdekében;
 - a *múzeumi gyűjtemények* nagyobb fokú mobilizálása.
- adatok, **statisztikák és módszertanok kialakítását a kulturális ágazatban**, valamint azok összehasonlíthatóságának javítását,
- a **kulturális és kreatív ágazatok**, azon belül is elsősorban a kis- és közepes vállalkozások **teljesítőképességének maximalizálását**,
- a **kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló UNESCO-egyezmény** támogatását és végrehajtását.

Általánosságban pedig a szlovén elnökség folytatja a korábbi elnökségek erőfeszítéseit azért, hogy a Lisszaboni Stratégia szélesebb kulturális aspektussal bővüljön.

A hároméves munkatervet az Oktatási, Ifjúsági és Kulturális Bizottság várhatóan 2008 májusi ülésén fogadja el.

Az elnökség idejére tervezett miniszteri és szakértői találkozók, konferenciák

2008. január 7. - 8.: A kultúrák közötti párbeszéd európai évének nyitórendezvénye, „Kultúrák közötti párbeszéd, mint az EU alapvető értéke” című nemzetközi konferencia Ljubljánban

2008. február 14.: Az EU Oktatási, Ifjúsági, és Kulturális Tanácsának ülése Brüsszelben

2008. április 8-11.: A nemzeti levéltárak vezetőinek ülése (European Board of National Archivists – EBNA) és DLM-Fórum

2008. április 20. – 22.: a Kulturális Ügyek Bizottságának (CAC) informális ülése, Brdo

2008. április 10-13.: „Európa, a világ és az emberiség a 21. században” című konferencia Ljubljánban

2008. május 13. – 14.: Konferencia az EU kulturális politikájáról, a nemzetközi kulturális kapcsolatok vezetőinek ülése Ljubljánban

2008. május 21. – 22.: Az Oktatási, Ifjúsági, és Kulturális Tanács ülése Brüsszelben

2008. június 4. – 7.: Konferencia Online tartalom és kreativitás címmel Brdóban

2008. június 5. – 6.: Miniszteri konferencia Oslóban (Norvégia), „Intézményi alapok a párbeszédért és az egység iránti tiszteletért” címmel

2008. június 11. – 14.: A CCP-irodák (Az EU Kultúra keretprogramjának nemzeti Kapcsolattartó Pontjai) találkozója Ljubljánban

Bővebb információ:

A KultúrPont Iroda honlapján:

<http://www.kulturpont.hu/szloven>

A szlovén elnökség honlapja:

<http://www.eu2008.si/en/index.html>

A szlovén kulturális minisztérium honlapja:

<http://www.mk.gov.si/en/>